

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 29 kwietnia 2024 r.

WK-I.431.1.13.2024

**Pan
Jan Zalewski
Starosta Pułtusk**

**Starostwo Powiatowe w Pułtusk
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 11
06-100 Pułtusk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy Magdalena Boniewska oraz Janusz Masiak – inspektorzy wojewódzcy w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 26 lutego do 8 marca 2024 r., kontrolę problemową w Starostwie Powiatowym w Pułtusk, z siedzibą przy ul. Marii Skłodowskiej-Curie 11.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie Powiatu Pułtuskiego, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 16 lutego 2024 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 16 kwietnia 2024 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Staroście wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W kontrolowanym okresie³, w myśl art. 8 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej⁴, Powiat Pułtuski realizował zadanie publiczne polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, na podstawie zawartych porozumień w sprawie udostępnienia lokali, we współpracy z następującymi gminami: Gminą Pokrzywnica, Gminą Gzy oraz Gminą Świercze. Poddane badaniu porozumienia⁵ zawierały wymagane elementy określone w art. 9 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, a także zawierały informacje w zakresie zapewnienia warunków lokalowych i urządzeń technicznych podmiotowi udzielającemu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącemu nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁶.

Na podstawie danych statystycznych⁷ ustalono, że Powiat Pułtuski prawidłowo wyznaczył 2 punkty do realizacji zadania publicznego dotyczącego prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej dla mieszkańców powiatu, zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 2 w związku z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej⁸. Na podstawie art. 11 ust. 1 powyższej ustawy, 1 punkt powierzono do prowadzenia adwokatowi lub radcy prawnemu a 1 punkt – organizacji pozarządowej. Z oznakowania ww. punktów wynika, że może w nich być świadczona także nieodpłatna mediacja⁹.

Powyższe punkty usytuowano z uwzględnieniem dogodnego dostępu osób uprawnionych. Organ nie występował do Wojewody Mazowieckiego o akceptację

³ Dotyczy roku poradniczego 2024.

⁴ Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945), dalej ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁵ Dotyczy porozumień nr: 62/2023, 63/2023, 64/2023 zawartych w dniu 25 października 2023 r.

⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2492, ze zm.), dalej rozporządzenie w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

⁷ Zgodnie z informacją GUS, liczba mieszkańców Powiatu Pułtuskiego wynosiła:

– według stanu na 31.12.2021 r. – 50 596 osób,

– według stanu na 31.12.2022 r. – 50 557 osób.

⁸ Punkty wyznaczone do realizacji zadania dotyczącego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej usytuowano w następujących lokalizacjach:

a) punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez wyznaczonego adwokata oraz radcę prawnego, mieszczący się w budynku należącym do Starostwa Powiatowego w Pułtusku przy ul. 3 Maja 20,

b) punkt nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego powierzony organizacji pozarządowej, usytuowany w 3 lokalach, tj. w budynku Urzędu Gminy Pokrzywnica przy Alei Jana Pawła II 1, w budynku Urzędu Gminy Gzy 9 oraz w lokalu należącym do Urzędu Gminy Świercze, mieszczącym się w budynku Domu Seniora przy ul. Długiej 6 w Świerczach.

⁹ W żadnym z punktów nie określono nieodpłatnej mediacji jako jego specjalizacji. Nieodpłatna mediacja nie stanowi także specjalizacji żadnego z dyżurów w punktach działających na terenie Powiatu Pułtuskiego.

przeznaczenia większej liczby punktów na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W toku kontroli dokonano oględzin punktów, stwierdzając że spełniają one wymogi określone w § 5 ust. 1-3 oraz ust. 4 pkt 5 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

W każdym z powyższych punktów udzielano porad w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, przez co najmniej 4 godziny dziennie, zgodnie z wymogiem art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, z uwzględnieniem możliwości wydłużenia dyżurów do co najmniej 5 godzin dziennie w przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 6 ww. ustawy.

Starosta Pułtuski zrealizował obowiązek sporządzenia i aktualizacji listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa¹⁰, która obejmowała poradnictwo dostępne dla mieszkańców powiatu, zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa zawierała uporządkowane tematycznie dane jednostek publicznych i niepublicznych obejmujące wszystkie wymagane elementy, zgodnie z art. 8a ust. 2 i 3 wymienionej wyżej ustawy. Starosta sporządził także karty informacyjne nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, nieodpłatnej mediacji oraz poradnictwa dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, karty informacyjne poradnictwa, a także informacje określone w § 5 ust. 4 pkt 3 i 4 ww. rozporządzenia udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej BIP), na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pułtuskach i urzędów gmin na obszarze powiatu oraz w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zgodnie z dyspozycją art. 8a ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie porady, udostępniono informacje, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 1, 6 i 7 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej.

Nieodpłatna pomoc prawna na terenie Powiatu Pułtuskiego udzielana była w oparciu o trójstronne porozumienie zawarte pomiędzy Powiatem a Okręgową Radą Adwokacką w Płocku i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych w Olsztynie. Porozumienie zawierało wszystkie elementy określone w art. 10 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz

¹⁰ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Pułtuskiego z 1 marca 2024 r. „(...) W celu aktualizacji zwrócono się do wójtów gmin powiatu pułtuskiego i Burmistrza Pułtuskiego o przeprowadzenie analizy informacji o jednostkach poradnictwa działających w gminach z roku poprzedniego (...)”.

zostało zawarte z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 powyższej ustawy. Wojewoda Mazowiecki niezwłocznie został poinformowany o zawartym porozumieniu, zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Powiat Pułtuski zawarł 2 umowy na świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym 1 umowę z adwokatem oraz 1 umowę z radcą prawnym. Badaniu poddano 2 umowy, w tym 1 zawartą z adwokatem i 1 zawartą z radcą prawnym stwierdzając, że zawierały one wszystkie wymagane elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej i zostały zawarte w terminie umożliwiającym realizację zadania publicznego w roku poradniczym 2024¹¹.

Starosta Pułtuski, zgodnie z dyspozycją art. 11 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie Powiatu Pułtuskiego w 2024 roku.

Termin składania ofert był zgodny z art. 13 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹². Ogłoszenie otwartego konkursu ofert zawierało wszystkie elementy wymienione w art. 13 ust. 2 powyższej ustawy, a także obligowało oferentów do składania ofert na obowiązującym wzorze określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań¹³.

Ogłoszenie opublikowano w BIP, na stronie internetowej oraz w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pułtusku w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń, zgodnie z dyspozycją art. 13 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Starosta Pułtuski, w myśl art. 15 ust. 2a ustawy o działalności pożytku publicznego, powołał komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert¹⁴. W skład komisji weszli przedstawiciele Zarządu Powiatu. Komisja konkursowa rozpatrzyła oferty z uwzględnieniem wymogów wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego.

Rozstrzygnięcie otwartego konkursu ofert stwierdzono uchwałą, którą opublikowano w BIP, na stronie internetowej oraz w siedzibie Starostwa Powiatowego w Pułtusku w miejscu

¹¹ Umowy nr: 261/2023 i 262/2023 zawarto w dniu 12 grudnia 2023 r.

¹² Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego.

¹³ Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057), dalej rozporządzenie w sprawie wzorów ofert.

¹⁴ Uchwała nr 920/2023 Zarządu Powiatu w Pułtusku z dnia 25 października 2023 r.

przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń, zgodnie z wymogami określonymi w art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zawierało wymagane dane, wskazane w art. 15 ust. 2h ww. ustawy. W wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert Powiat Pułtuski powierzył zadanie polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Powiecie Pułtuskim w 2024 roku organizacji pozarządowej Fundacji Inter Vivos z siedzibą w Warszawie przy ul. Ratuszowej 11.

Poddana badaniu oferta powyższej organizacji, zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego. Wyłoniona organizacja spełniała wymóg określony w art. 11 ust. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Powiat Pułtuski, na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego, bez zbędnej zwłoki zawarł umowę z Fundacją Inter Vivos o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą „*Realizacja zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu pułtuskiego w 2024 roku*”. Umowa zawierała elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a, 3-6a i 7, art. 8 ust. 8, art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz została sporządzona zgodnie z wzorem nr 3 rozporządzenia w sprawie wzorów ofert.

Starosta Pułtuski, zgodnie z zawartą umową, powierzył organizacji pozarządowej zadania z zakresu edukacji prawnej, zgodnie z art. 11 ust. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. W toku czynności kontrolnych, stwierdzono, że powyższa Fundacja podejmowała działania zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, dotyczące w szczególności upowszechniania wiedzy z zakresu edukacji prawnej, o których mowa w art. 3b ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁵.

Starosta Pułtuski sprawował kontrolę nad realizacją umowy, zgodnie z art. 11 ust. 8 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej w związku z art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego. Przeprowadzone kontrole¹⁶ wykonania umowy przez organizację pozarządową w 2023 i w 2024 roku, organ dokumentował w *Tabelach kontroli*. W przedstawionych

¹⁵ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Pułtuskiego z 1 marca 2024 r. „*W 2023 r. przedstawiciel Fundacji Inter Vivos przeprowadził 2 spotkania edukacyjne zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczności lokalnej. Jedno spotkanie z młodzieżą 11.10.2023 r., którego tematem była odpowiedzialność karna nieletnich w świetle obowiązujących przepisów. Drugie spotkanie zostało zorganizowane z seniorami 19.12.2023 r. w Klubie Seniora w Świerczach. Tematem wykładu było bezpieczeństwo seniorów - zagrożenie dla osób starszych (...). Ponadto stworzono stronę internetową oraz profil społecznościowy dedykowany na zadania zmierzające do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa*”.

¹⁶ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Pułtuskiego z 1 marca 2024 r. „*Przeprowadzono w 2023 i 2024 r. doraźne kontrole realizacji umów (...) z 9 grudnia 2022 r. (...) i z 12 grudnia 2023 r. (...)*”.

Tabelach, stwierdzono prawidłową realizację umowy, w tym spełnienie warunków, o których mowa w art. 11 ust. 8a ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Starosta Pułtuski upowszechniał wśród mieszkańców powiatu wiedzę na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich, zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywało się według kolejności zgłoszeń po umówieniu terminu wizyty, zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Starosta Pułtuski uruchomił i podał do publicznej wiadomości numer telefonu umożliwiającą mieszkańcom dokonanie zapisu oraz uzyskanie informacji w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, zgodnie z dyspozycją art. 8 ust. 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto Starosta udostępnił na stronie BIP Powiatu Pułtuskiego informacje o działalności punktów zlokalizowanych na terenie powiatu, ze wskazaniem ich adresów, dni i godzin odbywanych dyżurów, a także ze wskazaniem podmiotów udzielających w nich porad.

We wszystkich punktach zapewniono warunki do anonimowego przekazania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej im pomocy, określone w § 5 ust. 4 pkt 5 i 6 rozporządzenia w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁷.

Osoby udzielające porad dokumentowały w systemie teleinformatycznym, w karcie pomocy w części A, udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej. W okresie poddanym kontroli w punktach gdzie udzielano nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie nie odnotowano wypełnienia części B karty pomocy. W związku z powyższym, Starosta Pułtuski nie przekazywał dziekanom właściwej okręgowej rady adwokackiej i rady okręgowej izby radców prawnych oraz właściwej organizacji pozarządowej, opinii osób uprawnionych zawartych w części B kart pomocy¹⁸.

Analizie poddano 30 oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, sporządzonych w punktach, gdzie porad udzielają adwokat i radca prawny oraz organizacja pozarządowa, a także 10 oświadczeń, o których mowa w art. 11 ust. 4

¹⁷ W miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa udostępniono zamkniętą, nieprzezroczystą i oznakowaną urnę z informacją o możliwości przekazywania przez osoby uprawnione opinii o udzielonej im pomocy.

¹⁸ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Starosty Pułtuskiego z 1 marca 2024 r. „*Nie przekazywano dziekanom oraz właściwej organizacji opinii zawartych w kartach części B ponieważ są dobrowolne i nie zostały wypełnione i złożone przez uprawnionych. Nie dokonywano analizy opinii osób uprawnionych do udzielanej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w punktach, ponieważ nie zostały wypełnione i złożone przez uprawnionych karty B. Jest to dobrowolna forma wyrażenia opinii*”.

powyższej ustawy. Wszystkie poddane analizie oświadczenia zostały wypełnione kompletnie oraz były zgodne z załącznikiem nr 1 i 2 do ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Oświadczenia o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej adwokat i radca prawny przekazywali Staroście Pułtuskiemu do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego, w sposób uniemożliwiający powiązanie oświadczenia osoby uprawnionej z kartą pomocy, zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Starosta Pułtuski przekazał Wojewodzie Mazowieckiemu zbiorcze informacje o wykonaniu zadań w poszczególnych kwartałach 2023 r., z zachowaniem terminu określonego w art. 12 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, ocenia się **pozytywnie**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia informuję, że w zakresie stanowiącym przedmiot kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/